

AKP Seçim beyannamesinde Tarım ve Hayvancılık

Türkiye'nin geleceği açısından 12 Haziran'da çok önemli bir seçim yapılacak. Seçim meydanları hareketlenmeye başladı. Siyasi partiler, seçim beyannamelerini açıkladı. Vaatler baş döndürücü. Bugünün sorunlarını çözemeyenler 12 yıl sonrasına cenneti vaat ediyorlar. Bir çok partinin seçim beyannamesi Cumhuriyetin 100.yılıni 2023'ü hedefliyor.

Partilerin seçim beyannamelerinde tarıma ilişkin de önemli hedefler, vaatler var. Bu hedefler ne kadar gerçekçi? Ne kadarı uygulanabilir? Öncelikle iktidar partisi AKP'nin seçim beyannamesine bakmakta yarar var. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, AKP'nin seçim beyannamesini açıklarken bir elinde "Türkiye Hazır Hedef 2023" seçim beyannamesi, diğer elinde "Alnımızın AK'ıyla 8,5 Yıl" adıyla basılan 8.5 yıllık icraatlarının kitabı vardı.

AKP'nin 8.5 yıllık icraatlarına bakılırsa, cumhuriyetten bu yana tarımda hiçbir şey yapılmamış her şey son 8.5 yılda yapılmış. İcraatlar kitabına ve seçim beyannamesine bakılırsa tarımda hiçbir sorun yok.

- Türkiye, Avrupa'nın en büyük tarım ekonomisine sahip.Dünya'da ise 8.sırada.
- Geçen 8.5 yılda tarımda Gayri Safi Yurtiçi Hasıla 3 kattan fazla artmış.
- Tarım ihracatı 4 milyar dolardan 12.7 milyar dolara ulaşmış.
- Tarım desteklerinin çoğu AKP iktidarı döneminde başlamış.
- Hayvancılık destekleri 15 kat artırılmış.
- Cumhuriyet tarihinde ilk kez mazot desteği verilmiş.
- Ülke havzalara bölünerek tarımın gücü artırılmış.
- Halkın daha güvenli gıda tüketmesi sağlanmış.
- Bir çok yasa çıkarılmış.

Bu verilere bakarak gerçekten de büyük bir başarıdan söz etmek mümkün olabilir. Fakat madalyonun birde diğer yüzü var.

Hayvancılık desteklerinin 15 kat arttığı doğru. Fakat, Cumhuriyet tarihinde ilk kez kurbanlık hayvan ithalatı da bu dönemde yapıldı. Uzun yıllardan sonra karkas et ithalatı ilk kez bu hükümet döneminde başladı ve devam ediyor.

Hayvancılık sektörü 1980'den sonra en büyük çöküşü son iki yılda yaşadı. Hayvan varlığı azaldı.

Tarım ürünleri ihracatının arttığı da doğrudur. Fakat ithalatı daha çok arttı. Dünyanın en büyük 8., Avrupa'nın en büyük tarım ekonomisine sahip olan Türkiye, son 8 yılda dünyanın en büyük pamuk ithalatçısı oldu. Toplam tarımsal hammadde ithalatı 2002'de 2.4 milyar dolardı. 2010'da 5.4 milyar dolara ulaştı.

Tarımla ilgili pek çok yasa çıkarıldı. En önemlisi Tarım Yasası. Yasa'ya göre tarımsal destekler Gayri Safi Milli Hasıla'nın en az yüzde 1'i olması gerekiyor. Tam 5 yıl geçti, yasanın bu maddesine hiç uyulmadı.

Türkiye'nin havzalara bölündüğü doğru. Fakat sadece kağıt üzerinde bölündü. Uygulamada somut bir tek adım atılmadı. Tarımsal destekler havza modeline göre değil, eskisi gibi alan bazlı veya prim desteği şeklinde veriliyor.

Halkın güvenli gıda tüketmesi bir yana Türkiye, bu dönemde kaçak, hastalıklı ve GDO' lu ürünlerin cenneti oldu.

AKP' nin seçim beyannamesinde tarımda 2023 hedefleri ise özetle şöyle sıralanıyor:

- Tarımsal milli gelir 150 milyar dolara, ihracat 40 milyar dolara çıkarılacak.
- Türkiye tarımda 2023'te dünyanın ilk 5 ülkesi arasında yer alacak.
- Sulanabilir 8.5 milyon hektarlık alanın tamamı 2023'e kadar sulamaya açılacak.
- Tarım ve Gıda Bakanlığı kurulacak.
- Tarımsal girdilerde destekler artarak devam edecek.
- 2011-2015 döneminde 3 bin yeni tarımsal tesis açılacak.
- Türkiye'nin coğrafi durumu küçükbaş hayvan yetiştiriciliğini zorunlu kılmaktadır. Koyun ve keçi yetiştiriciliğinde modern ve profesyonel işletmelerin kurulmasına yönelik teşvik ve destekler artarak devam edecek.
- Desteklemeler bütün bölgelerde ve ürünlerde havza modeline göre uygulanacak.
- Tarımda arazi toplulaştırması 2023'te tamamlanacak.
- Türkiye, kendi çiftçisine yeterli tohumu sağlamasına ilaveten en önemli tohum ihracatçısı ülkeler arasında yer alacaktır.

Tarıma ilişkin hedeflere bakıldığında AKP' nin tarıma ilişkin yeni hiçbir projesi yok. Mevcut politikalar aynen uygulanacak. Seçim dönemleri tarım sektörü tarafından çok önemsenir. Çünkü, tarımsal destekler bu dönemlerde daha düzenli ödenir. Ürün fiyatı ve desteklemeler daha çok artırılır. Geleceğe ilişkin umutlar tazelenir.

Önemli olan kağıt üzerinde hedef belirlemek, söz vermek değil. Seçim beyannamelerine pek çok şey yazılır. Önemli olan uygulamadır. Uygulamaya bakıldığında ise, Türkiye'nin sahip olduğu coğrafi konum, iklim şartları, toprak yapısı, doğal kaynakları ve birikimi ile tarımda çok büyük potansiyele sahip. Bugüne kadar tarımsal potansiyel iyi değerlendirilemediği çok açık. Cumhuriyetin 100.yılına kadar bu potansiyel değerlendirilse Türkiye, gerçekten dünyanın sayılı tarım ülkelerinden birisi olur.

Ali Ekber YILDIRIM